

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері бойынша талдамалық анықтама

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің «Трансфизиология ғылыми-өндірістік орталығы» ШЖҚ РМК (бұдан әрі – Орталық) сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау (бұдан әрі – СЖТІТ) «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Қазақстан Республикасының Заңының 8-бабы, Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген және Сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі Төрағасының 30.12.2022 ж. № 488 бұйрығымен бекітілген сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу жөніндегі әдістемелік ұсынымдарға сәйкес жүргізілді.

СЖТІТ Орталықтың Басқарма төрағасының 20.02.2024 жылғы № 118 н/қ бұйрығы негізінде жұмыс тобының мүшелерімен Орталықтың комплаенс қызметкерінің 2024 жылға арналған жұмыс жоспарының 14-тармағын орындау мақсатында жүргізілді.

СЖТІТ объектісі қызметінің талданатын кезеңі: 2023 жылғы 1 қаңтардан 2024 жылғы 29 ақпанға дейін.

СЖТІТ жүргізу мерзімі: 2024 жылғы 1 наурыздан 30 наурыз аралығында.

СЖТІТ **келесі бағыттар** бойынша жүргізілді:

1) Орталықтың қызметін қозғайтын ішкі нормативтік құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) Орталықтың ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

СЖТІТ үшін **ақпарат көздері**:

1) Орталықтың қызметін реттейтін құқықтық актілер, ішкі құжаттар (Жарғы, Орталықтың құрылымдық бөлімшелері туралы ережелер, нұсқаулықтар, өзге де нормативтік құқықтық актілер);

2) Орталықтың қызметі туралы ведомстволық статистикалық есептілігі;

3) Орталықтың қызметі туралы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының ақпараттық жүйелерінің деректері;

4) Орталыққа қатысты мемлекеттік органдар бұрын жүргізген тексерулердің нәтижелері;

5) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг нәтижелері;

6) СЖТІТ бұрын жүргізген нәтижелері;

7) Орталық қызметкерлерін сұрастыру нәтижелері.

1. Орталықтың қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Ішкі талдау Орталықтың шеңберінде қызмет ететін негізгі заңнамалық актілері ретінде «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» 2020 жылғы 7 шілдедегі Қазақстан Республикасының Кодексі, Қазақстан Республикасының Салық және Бюджет Кодекстері «Мемлекеттік мүлік туралы», «Мемлекеттік сатып алу туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңдары, Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің бұйрықтары, Жарғы, сондай-ақ Орталықтың ішкі нормативтік құжаттары (қағидалар, нұсқаулықтар, құрылымдық бөлімшелер туралы ережелер және т.б.). болып табылатынын көрсетті.

Орталықтың Жарғысы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің Мемлекеттік мүлік және жекешелендіру комитеті Төрағасының 2019 жылғы 6 желтоқсандағы № 1249 бұйрығымен бекітілді және жалпы оның құқықтық мәртебесін, құрылым ұйымы, оның қызметінің қағидаттары, қатысушылардың құқықтары мен міндеттері, жеке және заңды тұлғалармен өзара әрекеттесу, мемлекеттік органдармен өзара іс-қимыл тәртібін айқындайды.

Ішкі талдау барысында Орталықтың және оның құрылымдық бөлімшелерінің қызметін регламенттейтін ішкі нормативтік құқықтық актілерде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ. Сыбайлас жемқорлық нормалары, қайшылықтар, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен ережелер табылған жоқ.

2) Орталықтың ұйымдастырушылық-басқару қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Персоналды басқарумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес, персоналды жұмысқа қабылдау кезінде ықтимал сыбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу мақсатында Орталықта персоналды басқару мәселелерін, оның ішінде персоналды іріктеу мен ротациялауды реттейтін ішкі құжаттар бекітілген.

Осылайша, Басқарма төрағасының 2020 жылғы 23 желтоқсандағы № 403 н/қ бұйрығымен бекітілген Орталықта қызметкерлерді іздеу, жұмысқа қабылдау, тағайындау және қызметке қабылдау қағидаларының талаптары жеке тұлғаларды Орталыққа жұмысқа қабылдау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтады. Бос орындар туралы ақпарат корпоративтік веб-сайттың «Бос жұмыс орындары» бөлімінде орналастырылған. Үміткерлерді бастапқы іріктеу кезінде үміткерлердің лауазымдарға қойылатын біліктілік талаптарына сәйкестігін анықтау үшін барлық алынған түйіндемелерге талдау жасалады, содан кейін лауазымға үміткер кәсіби білімін тексеру және құрылымдық бөлімше басшысымен әңгімелесу кезеңдерін өтеді.

Орталықта штаттық кестеде көзделген лауазымдық нұсқаулықтар әзірленді және енгізілді. Талдау нәтижелері бойынша, жалпы алғанда, лауазымдық нұсқаулықтардың ережелері Орталық қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жоққа шығаратыны анықталды.

Сонымен қатар, Басқарма төрағасының медициналық жұмыс және әкімшілік-шаруашылық бөлімі жөніндегі орынбасарларының, сондай-ақ құрылымдық бөлімшелер басшыларының лауазымдық нұсқаулықтарында Орталықтың жетекшілік ететін құрылымдық бөлімшелерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуын қамтамасыз ету функциялары мен жауапкершілігінің, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы білу талаптарының жоқтығына назар аударады.

Басқарма төрағасының бірінші орынбасарында лауазымдық нұсқаулықта оның Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-шаралар үшін жауапкершілігі жазылған, ал ҚР Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес бұл жұмыстағы дербес жауапкершілік бірінші басшыға жүктеледі.

СЖТІТ барысында Орталықтың жетекшілік ететін құрылымдық бөлімшелерінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың сақталуын қамтамасыз ету бойынша міндеттемелердің жоқтығы туралы осы және жоғарыда көрсетілген ескерту жойылды, лауазымдық нұсқаулықтар толықтырылды.

Орталықта бұрын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасаған қызметкерлер анықталған жоқ.

Жұмысқа орналасу кезінде кандидат құқық бұзушылықтың болуы (болмауы) туралы уәкілетті орган берген анықтаманы ұсынады, бұл талап 2021 жылы енгізілген. Осыған орай, Орталыққа 2021 жылға дейін жұмысқа қабылданған қызметкерлердің жеке істерінде бұл анықтама жоқ.

Үлгілік еңбек шартында қызметкердің бұрын сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны анықталса, жұмыс беруші қызметкермен еңбек шартын біржақты бұзуға құқылы екендігі көрсетілген.

Орталықта кадрлық әлеуетті сақтау және дамыту үшін келесі іс-шаралар өткізіледі:

- еңбекақыны басқаруға мүмкіндік беретін сараланған еңбекақы енгізілді;

- кадр резервін жыл сайын жаңарту және іріктеу жолымен кәсіби өсу мен біліктілікті арттырудың шарттары мен перспективалары жасалады, осы мақсатта жыл сайын жұмыс берушінің қаражаты есебінен біліктілікті арттыру және қайта даярлау жоспары әзірленеді және бекітіледі;

- жаңартылған әлеуметтік пакет бар: материалдық көмек, еңбек демалысы үшін жыл сайынғы сауықтыру жәрдемақысы, санаториялық-курорттық жолдамалар үшін өтемақы, бонустар.

Орталықта қарастырылып отырған кезеңде (01.01.2023 ж. бастап 29.02.2024 ж. дейін) 66 қызметкер жұмыстан босатылды, 76 қызметкер қабылданды. 8 қызметкер ротацияланды, оның ішінде 7 қызметкер лауазымын жоғарылатып, 1 қызметкер бірдей лауазымға ауыстырылды. 9 қызметкерге

жаза жарияланды, 3 қызметкер көтермеленді (мемлекеттік мерекелерге көтермеленген адамдарды есептемегенде).

Қызметкерлерді жұмыстан шығарудың негізгі себептері тараптардың келісімі бойынша және қызметкердің бастамасы бойынша болып табылады. Теріс себептермен жұмыстан шығарылғандар жоқ. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық, әкімшілік және тәртіптік жауаптылыққа тарту фактілері жоқ.

Қызметкерлерге сыйлықақы беру құрылымдық бөлімшелер басшыларының ұсынысы бойынша жүзеге асырылады.

Талданып отырған кезеңде Орталықтың 115 қызметкері оқыту және біліктілігін арттыру курстарынан өтті.

Орталықта **324** жеке тұлға жұмыс істейді (2024 жылғы 1 наурыздағы жағдай бойынша), олардың кейбіреулері бір-бірімен туыс болып табылады. Бұл ретте олардың қызметі тікелей бағынышты емес.

Орталық басшылығының арасында жақын туыстары, жұбайы және жекжаттарымен бірлесіп жұмыс істеу фактілері жоқ. Олардың құрылтайшылар, кеңес мүшелері ретінде қатысуы, қоса атқаратын жұмысы және т.б. туралы әртүрлі жұмыс істеп тұрған заңды тұлғаларға және т. б. мәліметтер алынған жоқ.

СЖТІТ барысында Орталықтың қызметкерлері арасында, оның ішінде бір құрылымдық бөлімше шеңберінде бір-біріне тікелей бағынбайтын бірлескен қызметтің аффилиирленуінің жекелеген фактілері анықталды.

Осы тұрғыда жақын туыстары болып табылатын кадр сұрақтары жөніндегі маман С. және мұрағатшы Ш. Орталықтың ұйымдастыру-кадрлық жұмыстар бөлімінде (бұдан әрі-ҰКЖБ) бірлескен жұмыс атап өтіледі. ҰКЖБ бастығы болмаған кезеңде С. ҰКЖБ бастығының міндетін атқарады, бұл аталған жақын туыстарының тікелей бағыныштылығына байланысты мүдделер қақтығысының туындауына әкеледі. СЖТІТ жүргізу барысында комплаенс-офицердің ұсынымы бойынша 2024 жылғы сәуірден бастап ҰКЖБ басшысы аталған қызметкерлердің ешқайсысына міндеттерді орындауды жүктемеу туралы шешім қабылдады, ҰКЖБ басшысы болмаған кезеңде ҰКЖБ бастығының міндеттерін орындауды жоғарыда тұрған Адами ресурстарын дамыту басқармасының басшысы (АРДБ) жүзеге асырады.

Бірінші басшыны ауыстыру кезінде «командалық» орын ауыстыру фактілері анықталған жоқ.

Қаралып отырған кезеңде Орталық қызметінің бағыттары бойынша рәсімдерді ұйымдастырудың белгіленген тәртібі мен қағидаларын бұза отырып, сыбайлас жемқорлық сипатын бұзу және шешім қабылдау мәселелері бойынша өтініштер түскен жоқ.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмысты ұйымдастырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмыс «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» ҚР Заңына, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатқа, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулыққа, Орталықтың Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандартына және іскерлік әдеп қағидаларына сәйкес ұйымдастырылған. Қазіргі уақытта комплаенс-қызмет туралы ереже өзектендірілді, 2024 жылғы қаңтарда конкурстық негізде бөлінген штаттық лауазымға комплаенс-офицер қабылданды. Оның лауазымдық нұсқаулығы әзірленіп, бекітілді, Орталықтың комплаенс-офицерінің 2024 жылға арналған жұмыс жоспары бекітілді.

Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызметтің тиімділігі сыбайлас жемқорлық туралы заңнама талаптарын сақтау мәселелері бойынша Орталық қызметкерлері үшін түсіндіру жұмыстарын, оқыту іс-шараларын жүргізу арқылы қамтамасыз етіледі. Өткізілген іс-шаралар бойынша есептер Орталықтың сайтында уақтылы жарияланады.

Қарастырылып отырған кезеңде Орталық қызметкерлерімен әдеп және қызметтік мінез-құлық нормаларын сақтау, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мақсатында белгіленген, оның ішінде сыйлықтар алуға, өзге де ақылы жұмыстарды орындауға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға итермелеу мақсатында өтініштер туралы хабарлау міндетіне қатысты тыйымдардың, шектеулер мен талаптардың сақталуы бойынша ұйымдастыру-түсіндіру іс-шараларының кешені өткізілді.

Орталықтың сайтында «Комплаенс сервис» бөлімі жұмыс істейді, онда барлық ақпарат пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы құжаттама, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі іс-шаралар жоспары, қызмет туралы анонстар мен есептер орналастырылған, сайттың осы бөлімі үнемі өзектендіріліп отырады.

Сайтта комплаенс-офицердің (WhatsApp мессенджерінің қолдауымен) тәулік бойы сенім телефоны көрсетілген, ол бойынша азаматтар Орталық қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық фактілері туралы хабарлай алады (қаласа жасырын).

Жеке және заңды тұлғалардың жазбаша өтініштерін қабылдау үшін жәшіктер орнатылды. Бұл ретте комплаенс қызметкері хат-хабарларды алу және ашу жөніндегі комиссияның құрамына кірмеген. СЖТІТ барысында аталған комиссияның құрамын бекіту туралы бұйрыққа оның құрамына комплаенс қызметкерін енгізу туралы өзгерістер енгізілді.

2023 жылғы желтоқсанда қызметкерлердің 78%-ын қамтыған анонимді сауалнама жүргізілді, оның ішінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері туралы сұрақтар бойынша медициналық қызметкерлердің 84%-ы еңбек жағдайлары мен моральдық-психологиялық ахуалға қанағаттанған.

Орталықтың бас ғимаратының бірінші және екінші қабаттарында сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы материалдар орналастырылған ақпараттық стендтер орнатылған («Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, Комплаенс қызметі туралы ереже, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі нұсқаулықтар, Орталықтың

сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты туралы ереже, Іскерлік этика ережелері, Сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарт).

Орталық қызметінің маңызды бағыттарының бірі сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау бойынша білімді насихаттау, оның ішінде сабақтар мен семинарлар өткізу болып табылады.

Комплаенс офицері Қазақстан Республикасы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің профилактикалық қызметі (Сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет) ұйымдастыратын оқыту семинарларына жүйелі түрде қатысады.

Өз кезегінде комплаенс офицері Орталықта сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы зерделеу бойынша сабақтарды жүйелі түрде өткізеді (хаттамалары бар).

2024 жылға Орталық қызметкерлерінің біліктілігін арттыруға қажетті қаржы ресурстары бөлінді. 2023 жылдың қаңтарынан қазіргі уақытқа дейін Орталықтың 2 қызметкері сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша курстардан өтті.

Осылайша, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі жұмысты ұйымдастырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Жеке және заңды тұлғалармен шарт жасасуға байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталықтың мемлекеттік сатып алу саласында Қазақстан Республикасының заңнамалық және заңға тәуелді актілерін, сондай-ақ мемлекеттік сатып алуды өткізу тәртібін реттейтін ішкі құжаттарды қатаң басшылыққа алады.

Осылайша, Орталықтың мемлекеттік сатып алуы «Мемлекеттік сатып алу туралы» 2015 жылғы 4 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы Заңының нормаларына, «Мемлекеттік сатып алуды жүзеге асыру қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Қаржы министрінің 2015 жылғы 11 желтоқсандағы № 648 бұйрығына сәйкес жүзеге асырылады.

Сатып алудың барлық рәсімдері, сондай-ақ шарттар жасасу goszakur.gov.kz электронды веб-порталында жүзеге асырылады, бұл мемлекеттік сатып алу туралы шарттарды жасасуда ашықтық пен айқындықты қамтамасыз етеді, лауазымдық өкілеттіктерді теріс пайдалану және сатып алуға қатысушылардың мүдделерін лоббирлеу фактілерін барынша азайтады.

Қарастырылып отырған кезеңде мемлекеттік сатып алу Басқарма төрағасының бұйрығымен бекітілген тауарларды, жұмыстарды және көрсетілетін қызметтерді мемлекеттік сатып алу жоспарларына сәйкес жүзеге асырылды.

Сатып алуды жүзеге асыру тәсілі «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңының талаптарына сәйкес комиссияның құрамын көрсете отырып, Басқарма төрағасының бұйрығымен айқындалады.

Атап айтқанда, 2023 жылғы 1 қаңтардан бастап 2024 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі кезеңде Орталық жалпы сомасы **450,1** млн.теңгені құрайтын **591** мемлекеттік сатып алуды жүргізді. Оның ішінде ашық конкурс тәсілімен – **48 - 49,9** млн.теңгеге, өтпеген мемлекеттік сатып алу бойынша бір көзден сатып алу тәсілімен – **191 – 197,9** теңгеге, бір көзден – тікелей шарт жасасу арқылы – **16 – 84,2** млн.теңгеге, сұраныстар бойынша, баға ұсыныстары бойынша – **327– 108,7** млн.теңгеге, электронды дүкен арқылы – **9 – 9126798,75** теңгеге.

Бір көзден алу тәсілімен сатып алу тендерлерге қатысатын жалғыз әлеуетті өнім берушінің бәсекелестігі болмаған жағдайда қайталап өткізілген тендерлерден кейін жүзеге асырылды. Сонымен қатар, бір көзден қызметтерді сатып алу коммуналдық қызметтерді жеткізушілерден практикаланады - электр қуаты, сумен жабдықтау және т.б.

Нақты өнім берушіге техникалық ерекшелікті жасау мүмкіндігін болдырмау мақсатында әлеуетті өнім берушілерге техникалық ерекшелікпен алдын ала танысуға және қажет болған жағдайда тендердің «мүмкін емес» шарттарына қарсы шығуға мүмкіндік беретін алдын ала талқылау енгізілді. Бұл талқылаудың рәсімі ашық түрде, веб-портал арқылы 5 (бес) күн ішінде жүргізіледі.

Өтінімдерді негізсіз қабылдамауды болдырмау мақсатында «Мемлекеттік сатып алу туралы» Заңына сәйкес мемлекеттік сатып алуға қатысушыларға өтінімдерді ашқаннан кейін құжаттарды өзара қарау мүмкіндігі беріледі, бұл тапсырыс беруші қабылдаған шешімдердің негізділігін бағалауға мүмкіндік береді.

Өтініштерден бас тартылған жағдайда жеткізушілерге растайтын құжаттарды көрсете отырып, себептері туралы толық және нақты сипаттама беріледі.

Тікелей шарт жасасу арқылы бір көзден алу тәсілімен мемлекеттік сатып алу тікелей тауар өндірушілермен сатып алынатын тауарлардың, жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің веб-порталында бекітілген тізбесі негізінде жүргізіледі. Белгілі бір тауарлар немесе қызметтер болмаған жағдайда конкурс немесе баға ұсыныстарына сұраныс өткізіледі.

Мемлекеттік сатып алу рәсімін өткізу кезінде аффилиирлену фактілері анықталған жоқ.

Қарастырылып отырған кезеңде мемлекеттік сатып алу саласындағы қолданыстағы заңнаманы бұзуға қатысты сыбайлас жемқорлық сипатындағы бұзушылықтар бойынша шағымдар түскен жоқ.

Орталық қызметкерлерінің контрагенттер өкілдерімен ықтимал үлестестігі тұрғысынан тексеру іс-шаралары заңды тұлғалардың жұмыс істеп тұрған басшыларының анықтама деректерін Орталықтың лауазымды тұлғаларымен салыстыру арқылы жүргізіледі.

Бюджеттік және қаржылық қаражатын игеруге және бөлуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталықтың қызметін қаржыландыру даму жоспарына сәйкес өз кірістері және Қазақстан Республикасының бюджет заңнамасында айқындалған тәртіппен алынған бюджет қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

Кәсіпорынның даму жоспарларын әзірлеу және бекіту тәртібі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес айқындалады.

2023 жылдың қорытындысы бойынша кәсіпорынның бюджет қаражаты ТМККК шеңберінде медициналық қызметтерді сатып алу шарты бойынша **6 489 132 мың** теңгені құрайды.

Ақылы қызметтен түскен табыс **267 554** мың теңгені, мемлекеттік субсидиялардан түскен кіріс **101 426** мың теңгені және өзге де кірістер **1 207** мың теңгені құрады. 2023 жылға жалпы табыс **6 859 319** мың теңгені құрады.

Игеру:

2023 жылдың қорытындысы бойынша **6 808 404** мың теңгені құрады, оның ішінде шығыстар:

- негізгі өндіріс бойынша сомасы **6 528 109** мың теңге, оның ішінде еңбекақыға салықтар **133 336** мың теңге;

- **317527** мың теңге әкімшілік шығыстар, оның ішінде еңбекақы салығы **27185** мың теңге, мүлік салығы **1328** мың теңге, жер салығы **816** мың теңге; **141** мың теңге сомасында басқа да шығыстар.

Қаражат қалдығы **283 318** мың теңге, оның ішінде кассада **6 407** мың теңге.

Бюджет қаражатын игеру мен бөлу кезіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Салықтарды және басқа төлемдерді жинаумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталық салықтар мен басқа да төлемдерді алу функцияларын жүзеге асырмайды.

Орталық корпоративтік табыс салығы бойынша декларацияны тапсыру үшін белгіленген мерзімнен кейін 10 жұмыс күнінен кешіктірмей таза кірістің бір бөлігін тиісті бюджетке аударады.

Салықтарды және басқа төлемдерді төлеу бойынша міндеттемелерді орындауға қатысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Ақпараттық жүйелерді әзірлеу және пайдаланумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталық ақпараттық жүйелерді дамыту функцияларын жүзеге асырмайды.

Құрылымдық бөлімшелер өз функцияларын орындау кезінде келесі ақпараттық жүйелерді пайдаланады:

1. InfoDonor;

2. «1С-рейтинг: Қазақстан үшін мемлекеттік кәсіпорынның бухгалтериясы» бағдарламасы;

3. Қазақстан Республикасының ДСМ денсаулық сақтаудың бірыңғай ақпараттық жүйесі;

4. РБЖ (ресурстарды басқару жүйесі);

5. МЖБЖ (медициналық жабдықты басқару жүйесі).

Бұл ақпараттық жүйелер қалыпты жұмыс істейді.

Осылайша, ақпараттық жүйелердің жұмысына байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Рұқсат ету функцияларын жүзеге асырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталық лицензиялау функцияларын орындамайды.

Бақылау-аудиторлық функцияларды жүзеге асырумен байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталық бақылау және аудит функцияларын жүзеге асырмайды.

Орталықтың **фармацевтикалық қызмет бөлмесінің (ФҚБ)** қызметінде белгілі бір сыбайлас жемқорлық тәуекелдері шартты түрде бар.

Осылайша, аталған құрылымдық бөлімше нормативтік құқықтық актілерге сәйкес дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдардың (ДЗ мен ММБ) және басқа да тауарлардың кіріс бақылау жұмысын ұйымдастырады. Бұл жұмыс ФҚБ қызметкерлері жеке фармацевтикалық компаниялардың және басқа заңды тұлғалардың мүдделері үшін лобби жасаған жағдайда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудырады.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайту мақсатында дәрілік заттарды және медициналық мақсаттағы бұйымдарды қабылдау комиссиялық негізде және Қазақстан Республикасының заңнамасына және ФҚБ қызметін реттейтін Орталықтың ішкі ережелеріне сәйкес жүзеге асырылады.

Дәрілік заттарды және медициналық мақсаттағы бұйымдарды қабылдау жөніндегі комиссияның құрамы Орталықтың құрылымдық бөлімшелерінің өкілдерінен құрылады, бұл дәрілік заттарды және медициналық мақсаттағы бұйымдарды қабылдау кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін азайтады.

Бұл ретте Басқарма басшысының лауазымдық нұсқаулығында оның дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарға кіріс бақылауын жүргізу жөніндегі міндеттерін көрсету ұсынылады (бұл стандарттар бұрын бөлім туралы Ережеде көрсетілген болатын). СЖТІТ кезінде бұл ұсыныс орындалды.

Сондай-ақ, белгілі бір сыбайлас жемқорлық тәуекелдері теориялық тұрғыдан Орталықтың донорлық кадрлармен жұмыс істеу бөлімшесінің қызметімен байланысты, олар қан мен оның компоненттерін тапсырғаннан кейін орташа жалақыны сақтай отырып, донорларға жұмыстан босату туралы анықтама береді.

Бұл ретте Орталықта қолданылатын ақпараттық бағдарламаның функционалдығын терең талдау донорға берілетін жұмыстан босату туралы анықтама оның бірнеше кезеңнен өтуінің ақпараттық жүйесінде тіркелу нәтижесінде қалыптасатынын көрсетті - регистратура, бастапқы зерттеу зертханасы (қан сынамасы гемоглобин көрсеткішіне, АЛТ, қан тобын анықтау ретінде), терапевт (сұхбат және денсаулықты бағалау жүргізіледі), және қан тапсыру процедурасының өзі. Өндіріс процесінің барлық кезеңдерін аралап шыққаннан кейін ғана донордың анықтама алуға мүмкіндігі бар. Осылайша, бұл бөлімдегі тәуекелдер АЖ жұмысымен теңестіріледі.

Сонымен бірге донорлық рәсім Қазақстан Республикасының «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Кодексында және Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігінің бұйрықтарында көрсетілген белгілі бір ережелер мен талаптар анықтама беру кезіндегі сыбайлас жемқорлықты тәуекелдерді азайтады.

Ресми түрде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері Орталықтың **білім беру бағдарламалары басқармасының** (БББ) қызметінде де бар. Қағидаларға сәйкес БББ қан қызметі және денсаулық сақтау ұйымдары мамандарының (дәрігерлер мен орта медициналық қызметкерлер) біліктілігін арттыру және сертификаттау курстарында трансфузиолог-дәрігерлерді даярлауды ұйымдастырады, оның нәтижелері бойынша оқуды аяқтағаннан кейін тиісті мәселелер бойынша қосымша және бейресми білім беру бағдарламаларының тыңдаушыларына сертификаттар беріледі.

2023 жылы 2 сертификаттау курсына 23 дәрігер оқытылды. Мамандардың кәсіби дайындығын бағалау үшін «Ұлттық тәуелсіз емтихан орталығы» РҚБ-мен шарт жасалды, барлық курс тыңдаушылары өзін-өзі бағалаудан өтті және аккредиттелген органда қорытынды емтиханды сәтті тапсырды, сертификаттар алды. Емтихан тапсыру құжатты алу кезеңі болып табылады, сонымен қатар сыбайлас жемқорлық тәуекелінің алдын алуға мүмкіндік береді, өйткені оны тәуелсіз ұйым жүзеге асырады.

БББ қызметі бөлім туралы ережемен және Орталықта білім беру қызметін ұйымдастыру ережелерімен реттеледі, бұл заңсыз пайда алу мақсатында өкілеттіктерді өз бетінше анықтауға ықпал ететін құқықтық олқылықтар мен белгісіздікті азайтады.

Сонымен қатар, оқу процесі құжатталған, атап айтқанда онлайн сабақтарының бейнежазбалары және т.б., бұл БББ қызметіндегі сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін барынша азайтады.

Қызметтің ашықтығы мен жариялылығын қамтамасыз етуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

Орталық «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабына сәйкес мемлекеттік сатып алудың жылдық жоспары бекітілген күннен бастап 5 жұмыс күні ішінде оны мемлекеттік сатып алу веб-порталында жариялайды.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы жұмысты жақсарту бойынша тиімді кері байланыс жүйесін құру мақсатында Орталық халықпен өзара іс-қимыл жасайды:

- Орталық басшылығы азаматтарды қабылдау кестесіне сәйкес жеке қабылдауды жүзеге асырады;

- өтінімдер Орталықтың веб-сайты, әлеуметтік желілер және ресми электрондық пошта арқылы қабылданады.

Жеке және заңды тұлғалардың өтініштеріне жауаптарда олардың шешімге шағым жасау құқықтары туралы түсіндірмелер берілуге тиіс.

Сонымен қатар сенім телефоны, анықтама телефондары да бар. Сыбайлас жемқорлық заңнамасының бұзылуы туралы ұсыныстар мен шағымдар үшін тәулік бойы жұмыс істейтін веб-сайтта комплаенс қызметкерінің телефоны жарияланған.

Орталықтың қызметі туралы ақпарат веб-сайтта және әлеуметтік желілерде уақытылы жаңартылып отырады. Бұқаралық ақпарат құралдарымен өзара әрекеттесу бойынша үнемі жұмыс жасаланады.

Осылайша, қызметтің ашықтығы мен жариялылығын қамтамасыз етуге байланысты сыбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

ҰСЫНЫСТАР:

1. Орталық және құрылымдық бөлімшелер басшылығының лауазымдық нұсқаулықтарына сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі ҚР Заңнамасына енгізілген жаңа өзгерістер мен толықтыруларға байланысты қызметкерлердің құқықтары мен міндеттерін, жауапкершілігі мен міндеттемелерін белгілейтін өзгерістер мен толықтырулар енгізу.

2. Ұйымдастыру-кадрлық жұмыстар бөліміне кадр сұрақтары жөніндегі маман С. мен мұрағатшы Ш. арасындағы қарым-қатынаста мүдделер қақтығысының туындауын жою мақсатында реттеу.

3. Директордың 2019 жылғы 26 шілдедегі №218 н/к бұйрығымен бекітілген «Заңды және жеке тұлғалардың жазбаша өтініштерін қарау қағидаларына» өзгерістер енгізу арқылы хат-хабарларды алу және ашу жөніндегі комиссияның құрамына комплаенс-офицерді енгізу.

4. Фармацевтикалық қызмет бөлімі басшысының лауазымдық нұсқаулықтарын қайта қарап, онда дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарға кіріс бақылауы бойынша жауапкершілігін көрсету.

СЖТІТ барысында сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін жою бойынша жұмыс тобы мен комплаенс қызметкерінің жоғарыда аталған ұсынымдары назарға алынып, жүзеге асырылды.

5. Орталықтың сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ұшыраған лауазымды тұлғаларының тізбесін әзірлеу.

6. Осы тұлғалармен Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарын сақтау бойынша профилактикалық жұмыс жүргізу.

7. Орталық қызметкерлері арасында Қазақстан Республикасының сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы заңнамасының талаптарын сақтау бойынша түсіндіру жұмыстарын жалғастыру. Осы мақсаттарда тұрақты негізде профилактикалық дәрістер өткізу.

8. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатты сақтау және корпоративтік этика мен мінез-құлық мәселелері бойынша жұмысты жалғастыру.

9. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторингті және ұсыныстардың орындалуын бағалауды жүзеге асыру.

Жұмыс тобының мүшелері:

Сапаны бақылау жөніндегі менеджері Алпамыс Н.Б.

Заңгер

Тугамбаев Д.М.

Комплаенс-офицер

Рақымжанов Н.А.

Басқарма төрағасы

 Абдрахманова С.А.

01.04.2024 ж.